แนวทางส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการภาครัฐแนวใหม่ของคณะกรรมการหมู่บ้านในตำบลดอยงาม อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

Guidelines for Enhancing the Efficiency of New Public Management of Village Committee in Doi-Ngam Subdistrict, Phan District, Chiang Rai Province

พัทธ์ธีรตา สิริชัยวัฒนกุล*
Patterata Sirichaiwattanakul
ประยูร อิมิวัตร์**
Prayoon Imiwat
วราดวง สมณาศักดิ์***
Waraduang Sommanasak

(Received: 5 November 2024; Revised: 29 June 2025; Accepted: 21 August 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการจัดการภาครัฐแนวใหม่และปัญหาในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการหมู่บ้านในตำบลดอยงาม อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย 2) เพื่อเสนอแนวทางส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการภาครัฐแนวใหม่ของคณะกรรมการหมู่บ้านในตำบลดอยงาม อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย โดยมีกลุ่มประชากรจำนวน 180 คน จาก

* นักศึกษาปริญญาโท, หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานภาครัฐ, คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
Graduate Student, Master of Public Administration, Program in Public Administration, Faculty of Political Science and Public Administration, Chiang Rai Rajabhat University, Corresponding Author Email: 668970011@crru.ac.th
** รองศาสตราจารย์ ดร., คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
Assoc. Prof., DPA, Faculty of Political Science and Public Administration, Chiang Rai Rajabhat University, Email: prayoon6318@gmail.com
*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
Asst. Prof., Ph.D., Faculty of Political Science and Public Administration, Chiang Rai Rajabhat University, Email: waraduang@hotmail.com

คณะกรรมการหมู่บ้าน 14 หมู่บ้านของตำบลดอยงาม อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติเชิงพรรณนา ประกอบไปด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มประชากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการภาครัฐแนวใหม่ มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ ข้อที่ 1) เพื่อศึกษาการจัดการภาครัฐแนวใหม่และปัญหาในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการหมู่บ้านจากทั้งหมด 7 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการบริหารเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน (2) ด้านการบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ (3) ด้านการบริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ (4) ด้านการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน (5) ด้านการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการ (6) ด้านการอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน (7) ด้านการประเมินผลการปฏิบัติราชการ พบว่า ด้านที่ควรส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการภาครัฐแนวใหม่ ประกอบด้วย ด้านการบริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ด้านการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน และด้านการประเมินผลการปฏิบัติราชการ และ จากการนำเสนอผลการวิจัยที่ได้นำไปสู่การสนทนากลุ่ม ร่วมกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ วัตถุประสงค์ข้อที่ 2) เพื่อเสนอแนวทางส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการภาครัฐแนวใหม่ พบว่า ควรมีการมอบหมาย มีแผนปฏิบัติการงบประมาณ การตัดสินใจเกี่ยวกับการสั่ง การอนุมัติ หรือการดำเนินการอื่นใด ความรับผิดชอบในการดำเนินการโดยตรงสร้างความชัดเจน ถึงบทบาทและภารกิจในการปฏิบัติหน้าที่ และเพื่อนำไปสู่การพัฒนาต่อไป

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ, การจัดการภาครัฐแนวใหม่, การส่งเสริมประสิทธิภาพคณะกรรมการหมู่บ้าน, จังหวัดเชียงราย

Abstract

This research aims to 1) study the new public management and problems in the performance of village committees in Doi Ngam Subdistrict, Phan District, Chiang Rai Province.2) To propose guidelines to promote the efficiency of new public management of village committees in Doi Ngam Subdistrict, Phan District, Chiang Rai Province, with a population of 180 people from 14 village committees

of Doi Ngam Subdistrict, Phan District, Chiang Rai Province.Data analysis was performed using descriptive statistics, including percentages, means, and standard deviations.

The results of the study found that the population group had opinions about the guidelines for promoting efficiency in new public administration. There were 2 objectives: 1) To study new public administration and problems in the performance of the village committees from all 7 areas, namely: Including (1) Administration for the benefit of the people (2) Administration to achieve results in the missions of the state (3) Administration with efficiency and value for money in terms of the missions of the state (4) Reducing work procedures (5) Improving the missions of government agencies (6) Facilitating and responding to the needs of the people (7) Evaluating government performance results of the study found that the areas that should promote the efficiency of new public management include: In terms of government administration, it is effective and worthwhile in terms of government missions, in terms of reducing work procedures, and in terms of evaluating government performance. And from the presentation of research results that led to group discussions with key informants. Objective 2) Propose guidelines to promote efficiency in new public administration. The results of the study found that there should be assignments, operational plans, budgets, and decision-making regarding orders. Approval or other action, responsibility for direct action, clarity of roles and missions in performing duties and to lead to further development.

Keywords: Efficiency, New Public Management, Promote Efficiency of Village Committees, Chiang Rai Province

1. บทนำ

คณะกรรมการหมู่บ้านเป็นกลไกสำคัญ ในการขับเคลื่อนงานในหมู่บ้าน อันเป็นรากฐานของหมู่บ้าน รวมถึงกลไกสนับสนุน การขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาล กระทรวง ทบวง กรม และหน่วยงานต่าง ๆ มีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ทำหน้าที่ในการบริหารงาน ให้กับประชาชนในหมู่บ้านแล้ว โดยคณะกรรมการหมู่บ้านกำเนิดขึ้นตามพระราชบัญญัติลักษะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 มาตรา 28 ซึ่งกฎหมายได้กำหนดบทบาทและอำนาจหน้าที่ ของคณะกรรมการหมู่บ้านไว้อย่างชัดเจน รวมทั้งบูรณาการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านและบริหารกิจการที่ดำเนินงานในหมู่บ้านร่วมกันทุกภาคส่วน ตลอดจนดำเนินภารกิจต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด วางโครงสร้างแบ่งเป็นภารกิจด้านต่าง ๆ อย่างครอบคลุมการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาหมู่บ้านในทุกมิติ รวมถึงกำหนดให้คณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นผู้ที่ถูกคัดเลือกมาจากตัวแทนจากทุกภาคส่วนในหมู่บ้าน ทำให้มีความเข้าใจสภาพพื้นที่เป็นอย่างดี และได้ร่วมกันแก้ไขปัญหาในการบริหารแบบเดิมที่มิอาจจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปรับวิธีการของภาคเอกชนมาใช้ในภาครัฐและมุ่งเน้นการเสริมสร้างการใช้จ่ายงบประมาณ เน้นความประหยัดและความคุ้มค่าในชุมชน

คณะกรรมการหมู่บ้านกับการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ มีความสำคัญอย่างยิ่ง ที่ส่งผลหรือมีอิทธิพลต่อท้องถิ่นในด้านการบริหารราชการ เพื่อประโยชน์ของหมู่บ้าน การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองของความต้องการ ของประชาชน เป็นกลุ่มบุคคลที่ได้รับความเชื่อถือจากประชาชน และได้รับความไว้วางใจจากประชาชนเลือกตั้งขึ้นมา เพื่อทำหน้าที่ปกครองและเป็นผู้นำในท้องถิ่น ดังนั้น การพัฒนาคณะกรรมการหมู่บ้านให้มีความรู้ความเข้าใจมีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ จึงถือได้ว่ามีความสำคัญเป็นอย่างมาก ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานภายในหมู่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้านมีบทบาทอำนาจหน้าที่ที่ รวมไปถึงบทบาทในด้านการอำนวยความเป็นธรรมการไกล่เกลี่ยประนีประนอมข้อพิพาทภายในหมู่บ้าน

แม้ว่าในบางหมู่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้านจะเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาหมู่บ้าน แต่ในสภาพปัจจุบันในทางปฏิบัติคณะกรรมการหมู่บ้านบางหมู่บ้าน นั้น ยังไม่มีบทบาทในการขับเคลื่อนการพัฒนาหมู่บ้านเท่าที่ควร ทั้งที่กฎหมายได้กำหนดบทบาทหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงศึกษาถึง ประสิทธิภาพการจัดการภาครัฐแนวใหม่ของคณะกรรมการหมู่บ้านตำบลดอยงาม อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ประกอบด้วยหมู่บ้านจำนวน

14 หมู่บ้าน 180 คน และผลจากการศึกษาครั้งนี้ เพื่อให้มีการพัฒนาและการสนับสนุนการดำเนินงานตามแนวทางการจัดการภาครัฐแนวใหม่ มีผู้นำที่พร้อมปฏิบัติหน้าที่และเรียนรู้การบริหารจัดการใหม่ ๆ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ตำบลดอยงาม เป็นตำบลที่ได้รับการยอมรับความร่วมมือและความมั่นคงต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในตำบลดอยงาม อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

2.2 เพื่อเสนอแนวทางส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการหมู่บ้านตามแนวคิดการจัดการในตำบลดอยงาม อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

3. ประโยชน์ของการวิจัย

3.1 ทราบสภาพปัญหาในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในตำบลดอยงาม อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

3.2 มีแนวทางส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการหมู่บ้านตามแนวคิดการจัดการในตำบลดอยงาม อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

4. ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาแนวทางส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการภาครัฐแนวใหม่ของคณะกรรมการหมู่บ้านในตำบลดอยงาม อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการ ศึกษาถึงแนวทางส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการภาครัฐแนวใหม่ของคณะกรรมการหมู่บ้านในตำบลดอยงาม อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย บทบาทหน้าที่ ทั้ง 7 ด้านประกอบด้วย (1) ด้านการบริหารเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน (2) ด้านการบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ (3) ด้านการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ (4) ด้านการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน (5) ด้านการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการ (6) ด้าน

การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน และ (7) ด้านการประเมินผลการปฏิบัติราชการที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการ และสามารถนำไปเป็นรูปแบบการจัดการภาครัฐแนวใหม่ ของคณะกรรมการหมู่บ้าน

ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ หมู่บ้านเขตอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย จำนวน 14 หมู่บ้าน

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการหมู่บ้านในพื้นที่ ตำบลดอยงาม อำเภอ จังหวัดเชียงราย จำนวน 14 หมู่บ้าน จำนวน 180 คน

ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาในการดำเนินการศึกษา ตั้งแต่ เดือน ธันวาคม 2566 – มิถุนายน พ.ศ. 2567

5. วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 180 คน ได้แก่ คณะกรรมการหมู่บ้านจำนวน 14 หมู่บ้าน

เครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษา เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นจากแนวคิดทฤษฎีและผลงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อแนวทางส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการภาครัฐแนวใหม่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในตำบลดอยงาม อำเภอพาน จังหวัดเชียงรายเป็นแบบปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า Ratting Scale 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การวัดแบบ Likert ดังนี้

5	หมายถึง	มีความรู้ความสามารถในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความรู้ความสามารถในระดับมาก
3	หมายถึง	มีความรู้ความสามารถในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีความรู้ความสามารถในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีความรู้ความสามารถในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการภาครัฐแนวใหม่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในตำบลดอยงาม อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย มีลักษณะคำถามแบบปลายเปิด

ขอบเขตพื้นที่ ระยะเวลาเก็บข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการศึกษาวิจัย แนวทางส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการภาครัฐแนวใหม่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในตำบลดอยงาม อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย โดยทำการเก็บข้อมูล ระยะเวลาเก็บข้อมูลตั้งแต่ ธันวาคม 2566 – มิถุนายน พ.ศ. 2567

วิธีการสร้างและตรวจคุณภาพเครื่องมือ

เพื่อให้เครื่องมือในการวิจัยมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับกรอบแนวคิดของการวิจัยมากที่สุด ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือการวิจัย ดังนี้

1) ทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร นิยามศัพท์เฉพาะและงานวิจัยเกี่ยวข้อง รวมทั้งระเบียบวิธีวิจัย เพื่อหาแนวทางในการกำหนดรูปแบบของแบบสอบถามและข้อคำถาม

2) สร้างแบบสอบถามโดยการศึกษาจากหลักการแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านตำบลดอยงาม เขตอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย เพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหานำมาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหา โดยกำหนดข้อคำถามให้มีจำนวนมากไว้ก่อนแล้วจึงนำมาตรวจสอบอีกครั้งเพื่อให้ได้ข้อคำถามที่ถูกต้องที่สุด

3) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจแก้ไขเนื้อหา ตรวจสอบโครงสร้าง เนื้อหา และสำนวนภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุง

4) การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของเครื่องมือ กระทำโดยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และการใช้สำนวนภาษา (Wording) หลังจากนั้นนำมาหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item congruency)

R หมายถึง ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนทรงคุณวุฒิ

โดยเลือกข้อที่มีค่า IOC มากกว่า 0.5 ส่วนข้อใดมีค่าน้อยกว่า 0.5 ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญโดยพิจารณาให้คะแนนเป็นดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าคำถามวัดได้ตรงเนื้อหา/นิยาม/จุดประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงเนื้อหา/นิยาม/จุดประสงค์

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดไม่ตรงเนื้อหา/นิยาม/จุดประสงค์

ผลของการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC: Index of item objective congruence)

สูตร $\text{IOC} = \frac{\Sigma R}{N}$

แทนค่า

$$\text{IOC} = \frac{\Sigma(0.944+0.889+0.944)}{3}$$

$$= 0.926$$

$$\text{IOC} = 0.93$$

ค่าดัชนีความสอดคล้องเมื่อนับคะแนนของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ปรากฏว่าแบบสอบถามมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ถูกต้อง เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง Validity เท่ากับ 0.93

5) นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำเสนอต่อประธานกรรมการที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเป็นขั้นตอนสุดท้ายก่อนนำไปทดลองใช้ต่อไป

6) ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และจัดทำแบบสอบถามให้ถูกต้อง แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่า Reliability = 0.964

7) นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 180 ชุด

การจัดทำข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

1) การจัดทำข้อมูลผู้ศึกษานำแบบสอบถามจากการเก็บจากกลุ่มประชากรมาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ลงรหัสข้อมูล และประมวลผลข้อมูลเพื่อคำนวณหาค่าสถิติเบื้องต้น และทำการวิเคราะห์ข้อมูล

2) การวิเคราะห์ข้อมูล

2.1) ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for Social Science: SPSS) โดยใช้สถิติค่าร้อยละ

2.2) แนวทางส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการภาครัฐแนวใหม่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในตำบลดอยงาม อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for Social Science: SPSS) โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6. ผลการวิจัย

6.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 63.90 และเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 36.10 โดยกลุ่มตัวอย่างมีช่วงอายุ 51-60 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.20 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 47.80 และมีอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 63.90

6.2 ผลการวิเคราะห์ผลการศึกษาพบว่าการจัดการภาครัฐแนวใหม่และปัญหาในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการหมู่บ้านในตำบลดอยงาม อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย พบว่าอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.29 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.60 ทั้งนี้เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า

6.2.1 การจัดการภาครัฐแนวใหม่และปัญหาในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการหมู่บ้านในตำบลดอยงาม อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ด้านการบริหารเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.62 คือ มีการประชุมปรึกษาหารือ หรือ หารือร่วมกันอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.83 คือ การจัดการตามแผนปฏิบัติการ ปีละ 1 ครั้ง

6.2.2 การจัดการภาครัฐแนวใหม่และปัญหาในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการหมู่บ้านในตำบลดอยงาม อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ด้านการบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.73 คือ มีผู้รับผิดชอบต่อผลงาน มีการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบในแต่ละภารกิจให้อย่างชัดเจน และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.71 คือ มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจ เพื่อให้ทำงานได้บรรลุผลได้อย่างเหมาะสม

6.2.3 การจัดการภาครัฐแนวใหม่และปัญหาในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการหมู่บ้านในตำบลดอยงาม อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ด้านการบริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.83 คือ มีการประกาศแผนงานเพื่อให้สามารถตรวจสอบความโปร่งใสถูกต้องในการทำงาน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.97 คือ ด้านมีการใช้เงินกองกลางหมู่บ้านเป็นไปอย่างเปิดเผยตรวจสอบได้

6.2.4 การจัดการภาครัฐแนวใหม่และปัญหาในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการหมู่บ้านในตำบลดอยงาม อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ด้านการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.39 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.81 คือ มีการแจ้งข่าวสารให้ประชาชนทราบอย่างทันท่วงที และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.06 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.78 คือ มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจ

6.2.5 การจัดการภาครัฐแนวใหม่และปัญหาในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการหมู่บ้านในตำบลดอยงาม อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ด้านการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการ ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.79 มีการจัดกิจกรรมสุขภาพอนามัยในหมู่บ้าน เช่นการออกกำลังกาย การตรวจวัดความดันอย่างน้อย สัปดาห์ละ 3 ครั้ง และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.20 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.82 คือ มีการทบทวนภารกิจมีความจำเป็นต้องดำเนินการต่อไปหรือไม่

6.2.6 การจัดการภาครัฐแนวใหม่และปัญหาในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการหมู่บ้านในตำบลดอยงาม อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ด้านการอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.71 คือ มีการรับฟังข้อร้องเรียน ข้อเสนอแนะ หรือความเห็นภายในหรือภายนอกหมู่บ้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.86 คือ มีการจัดระบบงานสารบรรณและระบบสารสนเทศเพื่อให้ทันต่อเทคโนโลยี

6.2.7 การจัดการภาครัฐแนวใหม่และปัญหาในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการหมู่บ้านในตำบลดอยงาม อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ด้านการประเมินผลการปฏิบัติราชการ ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.78 คือ มีการสอบถามคณะกรรมการหมู่บ้านถึงแนวทางการพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.09 คือ มีการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนในหมู่บ้าน

7. อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการศึกษาแนวทางส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการภาครัฐแนวใหม่ของคณะกรรมการหมู่บ้านในตำบลดอยงาม อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย อภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังนี้

7.1 ด้านการบริหารเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

แนวทางส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการภาครัฐแนวใหม่ของคณะกรรมการหมู่บ้านในตำบล ดอยงาม อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ด้านการบริหารเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน พบว่า การจัดทำแผนปฏิบัติการ ปีละ 1 ครั้ง สอดคล้องกับการศึกษาของ สัญญา เชวงกิจ (2554, น. 62) ได้ทำการศึกษาศักยภาพของคณะกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนหมู่บ้าน/ชุมชน ในตำบลดงเสือเหลือง อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร พบว่า คณะกรรมการหมู่บ้านมีศักยภาพในการจัดทำแผนอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ เนื่องจากแต่ละด้านอาจต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ด้วย อย่างไรก็ตาม การจัดทำแผนปฏิบัติการ ต้องได้รับการระดมความคิดและดึงศักยภาพของคณะกรรมการหมู่บ้านมาร่วมกันคิด วิเคราะห์ แยกแยะ และ แจกแจงภารกิจที่คณะกรรมการหมู่บ้าน พึงได้รับมาร่วมกันวางแผนและขับเคลื่อนงานให้เป็นกิจจะลักษณะและเป็นรูปธรรมด้วยตนเองมากขึ้น ในความคิดของผู้วิจัยเห็นว่า การทำแผนปฏิบัติการ จะต้องสอดคล้องกับความต้องการของคณะกรรมการหมู่บ้าน และต้องสอดคล้องกับภูมิหลัง สภาพแวดล้อม บริบทของหมู่บ้าน ประกอบด้วย ดังนั้น ควรพิจารณา จากปัญหาและความต้องการของคณะกรรมการหมู่บ้าน เพื่อให้การจัดการทำแผนและการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7.2 ด้านการบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ

แนวทางส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการภาครัฐแนวใหม่ของคณะกรรมการหมู่บ้านในตำบลดอยงาม อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ด้านการบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ พบว่า การกระจายอำนาจ การตัดสินใจ เพื่อให้ทำงานได้บรรลุผลได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับการศึกษาของกับการศึกษาของ แสงเดือน แก้วสัมพันธ์, กฤษณ์ ภูรีพงศ์ และพริมฎา สุขคำภา (2566, น. 235) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนภายใต้กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การกระจายอำนาจอาจจำต้องพิจารณาบริบทอื่น ๆ เพิ่มเติมด้วยตามภาระหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมาย รวมถึงนโยบายสำคัญที่ทางผู้นำชุมชน

ได้รับมาจากอำเภอ หรือ จังหวัด ในความคิดของผู้วิจัยเห็นว่า ถึงแม้การกระจายอำนาจการตัดสินใจ ยังเป็นจุดที่ต้องได้รับการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพของคณะกรรมการหมู่บ้าน ดังนั้นจึงต้องพร้อมและรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคปัจจุบันอยู่เสมอ

7.3 ด้านการบริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ

แนวทางส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการภาครัฐแนวใหม่ของคณะกรรมการหมู่บ้านในตำบลดอยงาม อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ด้านการบริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพ และ เกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ พบว่า การบริหารงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน ยังประกอบไปด้วยปัจจัยหลายประการ

7.4 ด้านการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน

แนวทางส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการภาครัฐแนวใหม่ของคณะกรรมการหมู่บ้านในตำบลดอยงาม อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ด้านการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ยังต้องให้ความสำคัญกับนโยบายที่ได้รับและมุ่งต่อการผสานกับหน่วยต่าง ๆ

7.5 ด้านการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการ

แนวทางส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการภาครัฐแนวใหม่ของคณะกรรมการหมู่บ้านในตำบลดอยงาม อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ด้านการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการ พบว่า การทบทวนภารกิจใดมีความจำเป็นต้องดำเนินการต่อ ต้องได้รับการทบทวนและปรับปรุงเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของคณะกรรมการหมู่บ้าน ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สราลี คงบุญ (2565) ทำการศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความกระตือรือร้นของข้าราชการในสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล อยู่ในระดับสูง อย่างไรก็ตาม การทบทวนภารกิจของคณะกรรมการหมู่บ้าน จะต้องจัดอยู่ในรูปของแผนปฏิบัติการ ของคณะกรรมการหมู่บ้าน เพื่อเป็นแนวปฏิบัติร่วมกันของทุกหมู่บ้าน ไม่ได้หมายถึงหมู่หนึ่งหมู่ใดทำ หมู่หนึ่งหมู่ใด ละเว้นการปฏิบัติ ในความคิดของผู้วิจัยเห็นว่า ด้านการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการ โดยทบทวนภารกิจอาจต้องประสานหน่วยงานภาครัฐ เช่น กรมการปกครองหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมให้คำแนะนำ และ ร่วมทำเวทีประชาคมร่วมกัน

7.6 ด้านการอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน

แนวทางส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการภาครัฐแนวใหม่ของคณะกรรมการหมู่บ้านในตำบลดอยงาม อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ด้านการอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน พบว่า การจัดระบบงานสารสนเทศและระบบสารสนเทศเพื่อให้ทันต่อเทคโนโลยี สอดคล้องกับแนวคิดการบริการสาธารณะแนวใหม่ของ Denhardt and Denhard (2011) ที่เน้นการมีส่วนร่วมของพลเมือง อย่างไรก็ตาม การจัดระบบงานสารสนเทศและระบบสารสนเทศเพื่อให้ทันต่อเทคโนโลยี อาจต้องรวบรวมทรัพยากร ที่มีอยู่อย่างจำกัด และ คณะกรรมการหมู่บ้านที่พร้อมจะเรียนรู้ มาดำเนินกิจกรรมให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีอาจต้องใช้เวลาสักระยะ เพื่อให้เห็นผลของการจัดระบบสารสนเทศในหมู่บ้าน ในความคิดของผู้วิจัยเห็นว่า การจัดระบบงานสารสนเทศและระบบสารสนเทศเพื่อให้ทันต่อเทคโนโลยี อาจต้องประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภาคีเครือข่ายให้ความอนุเคราะห์เข้าร่วมการจัดการอบรม และ ประสานการจัดระบบสารสนเทศ และ เทคโนโลยีเข้าสู่หมู่บ้าน ทั้งนี้คณะกรรมการหมู่บ้านเอง จักต้องพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

7.7 ด้านการประเมินผลการปฏิบัติราชการ แนวทางส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการภาครัฐแนวใหม่ของคณะกรรมการหมู่บ้านในตำบลดอยงาม อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ด้านการประเมินผลการปฏิบัติราชการพบว่าการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนในหมู่บ้าน ซึ่งสอดคล้องกับ จักรพันธ์ ลิ่มมังกูร (2561, น. 144) ที่ได้ระบุว่า การจัดทำแผน ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำประชาคม ในการที่จะได้แสดงความคิดเห็น ตัดสินใจแก้ปัญหาของชุมชนด้วยตนเอง เพราะประชาชนจะเป็นผู้ที่รู้ปัญหาและความต้องการของชุมชนดีที่สุด และสอดคล้องกับการศึกษาของ ดวงแข รักไทย และนิตยา ชีพประสพ (2565, น. 130-133) เรื่อง การประเมินผลโครงการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุ ตำบลนาท่ามใต้ อำเภอเมือง จังหวัดตรัง ผลการศึกษา พบว่า ด้านกระบวนการโดยการอำนวยความสะดวกและการได้รับบริการจากบุคลากรในการเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการและระยะเวลาการดำเนินโครงการมีความเหมาะสม อย่างไรก็ตาม การสำรวจความพึงพอใจของประชาชนในหมู่บ้าน อาจเป็นไปได้ยากต่อการสำรวจความพึงพอใจ แทบจะทุกหมู่บ้านยังไม่เคยได้รับการสำรวจความพึงพอใจ จากประชาชน อาจต้องมีบางหมู่บ้านที่เป็นการนำร่องการสำรวจความพึงพอใจเพื่อได้รับผลการนำมาซึ่งแนวทางส่งเสริมประสิทธิภาพให้แก่คณะกรรมการหมู่บ้านต่อไป

8. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

8.1 ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

8.1.1 การยกระดับการพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการหมู่บ้าน ควรกำหนดแผนปฏิบัติการที่นำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นเชิงคุณภาพให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดการดำเนินงานร่วมกันและขับเคลื่อนการดำเนินแผนปฏิบัติการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

8.1.2 กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านให้ชัดเจน รวมถึงขอบเขตอำนาจการตัดสินใจของคณะกรรมการหมู่บ้าน

8.1.3 ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับหน้าที่และความสำคัญของคณะกรรมการหมู่บ้านในการพัฒนาหมู่บ้าน

8.1.4 สนับสนุนส่งเสริมให้คณะกรรมการหมู่บ้านเข้ามาบริหารงานในหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง โดยสนับสนุนให้ทำหน้าที่กำหนดปัญหา วางแผนพัฒนาหมู่บ้าน เสนอความคิดเห็นร่วมกันและปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาความต้องการของในพื้นที่และติดตามผลงานอย่างสม่ำเสมอ

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

8.2.1 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนและผลการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้านในพื้นที่อื่น ๆ ในระดับอำเภอและระดับจังหวัดด้วย

8.2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการหมู่บ้านระดับอำเภอและระดับจังหวัด

8.2.3 ควรศึกษาความคาดหวังที่มีต่อคณะกรรมการหมู่บ้าน ระดับอำเภอและระดับจังหวัด

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

จักรพันธ์ ลิ่มมังกูร. (2561). *แนวทางการพัฒนากระบวนการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

ดวงแข รักไทย และนิตยา ชีพประสพ. (2565). การประเมินผลโครงการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลนาท่ามใต้อำเภอเมือง จังหวัดตรัง. *วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น, 8*(5), 125-138.

สัญญา เชวงกิจ. (2554). *ศักยภาพของคณะกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนหมู่บ้าน/ชุมชนในตำบลดงเสือเหลือง อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร.* พิจิตร: องค์การบริหารส่วนตำบลดงเสือเหลือง.

แสงเดือน แก้วสัมพันธ์, กฤษณ์ ภูรีพงศ์ และพริมฎา สุขคำภา. (2566). การมีส่วนร่วมของประชาชนภายใต้กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย. ใน *การประชุมวิชาการวิจัยและนวัตกรรมสร้างสรรค์ ครั้งที่ 8 (CRCI 2022),* เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา.

สราลี คงบุญ. (2565). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความกระตือรือร้นของข้าราชการในสังกัดกรุงเทพมหานคร.* รายงานการศึกษาอิสระ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ภาษาอังกฤษ

Denhard, J. V., & Denhard, R. B. (2011). *The New Public Service Serving, Not Steering.* New York: McGraw-Hill.